

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

DEKODEERIMINE

Igas ülikoolis on oluline leida viisid, kuidas toetada õppejõudu tema töös. Mitmed autorid (Euler 2010, Roxa, Martensson 2016) rõhutavad õppejõudude suurenevale vajadusele akadeemilise nõustamise järgi. Vajame töökultuuri, millele on omane nii õppejõudude personaalne toetamine kui ka võimalus osaleda erinevates koostöövõrgustikes, et konkureerimata üksteiselt õppida ning kogemusi jagada teadmusühiskonna põhimõtete kohaselt.

Arusaamu õppimisest ja õpetamisest kirjeldab John Biggs (2008) kolme tasandi kaudu. Esimesel näeval (enamasti alustavad) õppejõud õppimist muutumatuna, nad peavad õpetamist teadmiste edasiandmiseks ning pööravad esmalt fookuse õppijale. Sellel tasandil usutakse, et tulemused sõltuvad õppija võimetest ning õppejõud saavad seda vähe mõjutada. Fookus pööratakse sellele, millised on õppija puudused: kesised taustateadmised, riigieksami tulemused, keeleoskus või puuduv motivatsioon. See kõik võib ka nii olla, aga see mõtteviis ei aita edasi õppejõudu ega ka tudengit. Teisel tasandil koondub fookus õppejõu tegevustele, puuduste korral nähakse süüdlasena õppejõudu. Sellel tasandil domineerib uskumus, et otsustavaks saavad efektiivsed ja kõikvõimsad õpetamismeetodid. Õppimist nähakse rohkem õpetaja tegevusest mõjutatuna ja sellises olukorras arendatakse õpetaja õpetamisoskusi. Loomulikult on ka see oluline, sest hästi korraldatud õppetegevus soodustab õppimist. Kolmandal tasandil nähakse õpetamise olukorda koostööna, kus kõik osapooled mõjutavad lõpptulemust. Fookuses on õppija tegevused, mitte niivõrd tema võimekus, lähtutakse sellest, milliseid õpetamise ja õppimisega seotud tegevusi läheb tarvis, et saavutada soovitud mõistmise tasand.

Kuna õppejõu õpetamiskogemused, õpetamise valdkond ja ka töökeskkond on unikaalsed, siis ka head õpetamispraktikad on iga õppejõu jaoks personaalsed. Ühe akadeemilise nõustamise ning õppejõu toetamise vahendina on pakutud dekodeerimist, mille kaudu õppejõud arendab enda õppimist, kohandades enda tegevusi õppija õppimise toetamiseks.

Middendorf, Shopkow (2018) avavad dekodeerimise põhimõtteid, kuidas toetada õppejõudude nende töös:

- 1. samm: defineeri tudengi õppimise pudelikael. Toetudes tudengite töödele, sooritustele, tagasisidele tee kindlaks, millisel hetkel tudengid kogevad raskust, takistust oma õpingutes. Milles see seisneb ja kuidas see väljendub?**
- 2. samm: dekodeeri, mida eksperdid teevad. Milliseid tegevusi teevad sellises olukorras spetsialistid, et vältida takistusi ja raskusi õppimise olukordades. Kuidas neid ületada?**

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

3. samm: modelleeri

üksikasjalikult need mentaalsed tegevused, mida tudengid peaksid teisiti tegema, et takistusi ületada.

4. samm: **praktiseeri uusi lähenemisi töös tudengitega. Uuri välja, mida on veel vaja ja võimalik muuta.**
5. samm: **motiveeri tudengeid kasutama uusi praktikaid, muuda vajadusel ainekava, kasutatud meetodeid vms.**
6. samm: **hinda tudengite sooritust. Analüüsi, kas tudengite sooritus on paranenud. Küsi tagasisidet, kuidas muutused toetasid tudengite õppimist.**
7. samm: **jaga uusi kogemusi ja häid praktikaid teistega informaalsetes vestlustes, õpikogukondades, õpetamise uurijate võrgustikes.**

Õppejõududena ei aita meid edasi osundamine vähemotiveeritud tudengite. Kuna õpihoiakud ei ole õppija isikupärased omadused, vaid pigem õppijate reaktsioon õpikeskkonna loodud tingimustele (Biggs 2008, lk 29), siis on oluline õppimise toetamise ja ka õppejõu töördõmu suurendamiseks otsida lahendusi, kuidas õppejõud saab tudengite õppimist toetada ja soodustada.

Kirjandus:

Euler, D. (2010). Shaping learning cultures: a strategic challenge for universities. In U.-D. Ehlers, D. Schenkenberg (Eds.), *Changing culture in higher education. Moving ahead the future learning*, pp. 75-84. Heidelberg, Dordrecht, London, New York: Springer.

Middendorf, J.; Shopkow, L. (2018). *Overcoming Student Learning Bottlenecks*. Stylus Publishing: Sterling, Virginia

Biggs, J.; Tang, C. (2008). *Õppimist väärtustav õpetamine ülikoolis*. Tartu Ülikooli Kirjastus

Roxa, T.; Martensson, K. (2016). Developing higher education organisations and evaluating effects. In R. Egger; M. Merkt (Eds.). *Teaching Skills Assessments - Qualitätsmanagement and Personalentwicklung in der Hochschullehre* (pp. 91-115). Wiesbaden: Springer.

Materjali koostanud: Katrin Aava, PhD, arendaja-uuriija kõrgkoolididaktika suunal